

عنوان مقاله:

فراز و فرود تئاترهای لاله زار در فاصله سال های ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۷ شمسی

محل انتشار:

دو فصلنامه تحقیقات تاریخ اجتماعی، دوره 11، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 33

نویسندگان:

ناصر رضائی - استادیار جغرافیای سیاسی و مدیر پژوهشکده گردشگری، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، تهران، ایران

محمدرضا رضوانی - استاد گروه جغرافیای انسانی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

حامد سلطان زاده - دانش آموخته دکتری تاریخ ایران اسلامی، دانشگاه تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

از دوره ناصری تا اواسط حکومت پهلوی دوم خیابان لاله زار یکی از کانون های اصلی تجددگرایی در شهر تهران بود. تعداد قابل توجهی از سالن های تئاتر و سینما و کافه ها و دفاتر برخی از مطبوعات آن دوره در این خیابان قرار داشتند. نکته مهم این است که اطلاعات ما درباره بسیاری از این موارد محدود و غیردقیق است. به عنوان نمونه می توانیم به پیشینه پژوهش در مورد تئاترهای لاله زار اشاره کنیم. این تئاترها از اواخر دوره قاجار تا زمان وقوع انقلاب اسلامی از مهم ترین مراکز نمایشی شهر تهران بوده اند. با این حال پژوهش های کافی و روشنگر درباره وضعیت این تئاترها در بخش قابل توجهی از این دوره در دست نیست. ما در مقاله ای به بررسی وضعیت تئاترهای لاله زار از سال ۱۲۸۸ شمسی (زمان نخستین اجرا در طبقه فوقانی مطبوعه فاروس) تا سال ۱۳۲۰ شمسی پرداخته ایم. در این پژوهش به دنبال توضیح وضعیت تئاترهای لاله زار در فاصله سال های ۱۳۲۰ تا سال ۱۳۵۷ شمسی هستیم. پرسش اصلی این پژوهش این است که چه عواملی در فراز و فرود تئاترهای لاله زار در فاصله زمانی میان سالهای ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۷ شمسی موثر بوده اند؟ برای گردآوری اطلاعات از روش کتابخانه ای بهره برده ایم. یافته های پژوهش حاکی از آن است که در پی گسترش آزادی های سیاسی و اجتماعی پس از شهریور ۱۳۲۰ تمایل به اجرای تئاتر فزونی گرفت و گروه های گوناگون تئاتر شروع به کار کردند. در این دوره اجراهای گروه نوشین در تئاترهای فرهنگ و فردوسی سبب افزایش سطح کیفی سایر تئاترها شد. پس از کودتای ۲۸ مرداد و در جریان بازداشت افراد وابسته به جبهه ملی و حزب توده، تعدادی از هنرمندان تئاتر نیز بازداشت شدند. با این حال تئاترهای لاله زار دچار مشکل جدی نشدند و به کار خود ادامه دادند. البته استقبال مردم از سینما در دهه ۱۳۳۰ سبب شد که تئاترهای لاله زار دچار مشکل اقتصادی شوند و از سال ۱۳۳۵ به اجرای آتراكسیون روی بیاورند. ضمناً در نتیجه توسعه جغرافیایی شهر تهران از اواسط دهه ۱۳۳۰ به تدریج افراد ثروتمند و اعضای طبقه متوسط به جای تئاترهای لاله زار به مراکز تفریحی دیگری روی آوردند و فرودستان مراجعان اصلی این تئاترها شدند. سرانجام در دوره وقوع انقلاب اسلامی تغییراتی جدی در وضعیت تئاترهای لاله زار پدید آمد.

کلمات کلیدی:

لاله زار، تئاتر، تماشاخانه تهران، تئاتر فردوسی، تئاتر نصر، تئاتر پارس، آتراكسیون

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1542166>

